

AMU = DAMU + FAMU + HAMU

Vážený pane ministře,

obracíme se na Vás s prosbou o uskutečnění schůzky. Prostřednictvím ředitelky odboru vědy a vývoje MK ČR paní ing. Martiny Dvořákové se k nám dostal Vám adresovaný dopis, jehož pisatel pan Nicola Mazzanti, předseda Asociace evropských kinoték, jeho obsah zúžil na hrubou pomluvu výzkumného projektu NAKI (AMU/NFA) č. DF13P01OVV006, aniž byl o něm korektně informován. Společný projekt AMU a NFA Vám přiblížil na letošním 49. Mezinárodním karlovarském filmovém festivalu během Vašeho osobního setkání kameraman filmu *Ostře sledované vlaky* prof. Jaromír Šofr. Výzkumný projekt NAKI se zabývá vývojem certifikovaných metodik digitalizace národního filmového fondu. Protože jde o závažné napadení a znevážení celé naší několikaleté práce a jakož i o nepřijatelné vyhrožování Vám a institucím i tvůrcům z České republiky, cítíme povinnost se k textu tohoto dopisu vyjádřit.

Nyní tak činíme písemně, přičemž pro přehlednost jsou naše poznámky přiřazeny k citátům ze zmíněného dopisu:

1.

*Vážený pane ministře,
obracím se na Vás jakožto předseda Asociace evropských kinematék (Association des Cinémathèques Européennes, ACE), sdružení zastupující všechny národní filmové archivy v Evropě, a jménem všech svých evropských kolegů filmových archivářů.*

Pan Bregant, ředitel Národního filmového archivu, nás upozornil na nepříjemnou situaci, která v České republice vznikla v souvislosti s návrhem známým pod zkratkou DRA (digitálně restaurovaný autorizát) pocházejícím od skupiny českých kameramanů.“

Naše poznámka:

PhDr. Michal Bregant upozornil pana Mazzantiho na to, že v České republice způsobil „...nepříjemnou situaci...“ on sám. Na ustanovení „... zkratky DRA (digitálně restaurovaný autorizát) ...“ se PhDr. Michal Bregant po tři roky přímo podílel jako děkan FAMU, přihlášený spoluředitel výzkumného projektu NAKI a později zejména jako generální ředitel Národního filmového archivu, a svými souhlasnými podpisy a vyjádřeními její teoretický vznik podporoval. V průběhu přípravy projektu nikdy nevznesl jedinou výhradu. PhDr. Michal Bregant si tedy nyní stěžuje ministrově kultury ČR prostřednictvím Nicolý Mazzantiho sám na sebe. Tím generální ředitel NFA způsobil mezinárodní ostudu České republice, minimálně Odboru vědy a vývoje MK ČR, a váženým institucím, jakými jsou Národní filmový archiv a Akademie múzických umění v Praze.

2.

„Dovoluji si Vás oslovit tímto dopisem, abych vyjádřil hluboké znepokojení a co nejdůrazněji se za naše sdružení i všechny evropské archiváře vůči této iniciativě vymezil, neboť je špatně koncipována stejně jako nevhodně vymezena.

Žádný archivář v Evropě není ochoten ji přijmout a všichni jsme připraveni se proti ní co nejrozhodněji postavit.“

Naše poznámka:

Nicola Mazzanti spontánně nazývá výzkumný projekt Metodiky digitalizace národního filmového fondu v rámci Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity NAKI „...iniciativou...“. Není zřejmě dostatečně informovaný, protože si myslí, že jde o iniciativu kameramanů nebo jejich asociací a nikoliv výzkumný projekt řešený na základě smlouvy AMU s MK ČR, který vybrala odborná komise a který postupuje podle svého předem vytyčeného a průběžně kontrolovaného programu. O uvedeném výzkumu Nicola Mazzanti ve svém dopise nic nepíše a můžeme se tedy domnívat, že s ním zřejmě dosud nebyl PhDr. Michalem Bregantem seznámen.

Tvrzení, že žádný archivář není ochoten „...iniciativu...“ respektovat zřejmě neuvažuje o archiváři Vladimíru Opělovi, emeritním řediteli NFA, čestném členovi České archivní společnosti ČAS, laureátovi Ceny Ministerstva kultury za přínos v oblasti kinematografie a audiovize za rok 2013 a od května 2014 i čestným členovi FIAF oceněném na 70. kongresu mezinárodní federace filmových archivů ve Skopje. Vladimír Opěla je spoluautorem konceptu DRA, který společně s kameramany a zvukovými mistry z AMU vytvořil. Pan Vladimír Opěla v době, kdy projekt NAKI vznikal, pracoval jako ředitel Národního filmového archivu a současně byl viceprezidentem FIAF, světové archivářské organizace. Vladimír Opěla byl v roce 2014 oceněn mezinárodním sdružením audiovizuálních knihoven FOCAL International za celoživotní dílo.¹ Jsou tedy evropští filmoví archiváři informováni o tom, že do výzkumného projektu NAKI je také zapojen Národní filmový archiv? Patrně ne, protože pan Mazzanti si myslí, že jde pouze o „...iniciativu...“ kameramanů.

ACE (Association des Cinémathèques Européennes) není jediným sdružením filmových archivů. V ACE nejsou zastoupeny filmové archivy všech evropských zemí, z jiných (Itálie, Francie, Španělsko) jsou členy instituce rozličného zaměření. Lze takřka vyloučit, že názor členů je tak jednolitém, jak jej prezentuje Nicola Mazzanti. Dalším mezinárodním sdružením filmových archivů je FIAF (International Federation of Film Archives), kde není Nicola Mazzanti ani ve výkonném výboru.

3.

„Jakožto předseda ACE už jsem s tímto návrhem nějaký čas obeznámen a absolvoval jsem několik setkání s jeho představiteli, během nichž jsem zopakoval četné důvody našeho značného znepokojení a nesouhlasu.“

Naše poznámka:

Zde Nicola Mazzanti evidentně nepíše pravdu a nebo textem této části dopisu opět dokazuje, že píše o něčem jiném než o našem výzkumu NAKI. Ve skutečnosti došlo pouze k jedné schůzce dne 27.11.2013 v belgické Cinematek Royal na konferenci SGFH Film Expert Group EC v Bruselu, kde prof. Marek Jícha, prezident Asociace českých kameramanů, člen technické komise IMAGO (Evropské federace kameramanů) a vedoucí řešitel projektu NAKI (AMU) požádal pana Mazzantiho o slyšení, aby s ním navázal pracovní kontakt a mohl otevřít debatu s evropskými archiváři na téma DRA. Tuto schůzku domluvil pan Vladimír Opěla – řešitel NAKI (NFA). Nicola Mazzanti tehdy Jíchu hrubě odbyl a urazil kameramanskou profesi prohlášením, že není pro restaurování filmů důležitá, že je pro archiváře stejně potřebná jako práce kostyméra. Tomuto setkání byl přítomen i PhDr. Michal Bregant, který souhlasně přitakával a

¹ <http://www.focalint.org/news-and-journal/focal-international-news/news/1769/vladimir-opela-to-receive-focals-lifetime-achievement>

rovněž potvrdil, že kameramani jsou pro restaurování filmů stejně důležité jako kostyméři. Tím dal poprvé veřejně najevo, že jako nový ředitel NFA nebude koncept DRA příliš podporovat. K naplnění původně zamýšlenému záměru prof. Marka Jíchy zorganizovat další schůzku Nicolý Mazzantiho se zástupci výzkumného projektu NAKI poté již nikdy nedošlo. Nicola Mazzanti zjevně nepíše ve svém dopise o „setkáních“ s výzkumníky NAKI, ale o kdoví jakých jiných „...setkáních s...představiteli...“, kteří však výzkumnému týmu NAKI a ani Asociaci českých kameramanů nejsou známí. Taková setkání se bohužel odehrávají i v Praze, kde probíhají četná jednání PhDr. Michala Breganta na MK ČR i jinde o projektu NAKI, na které řešitel-příjemce nebývá zván. Kupodivu se těchto jednání na MK ČR účastní i Mgr. Anna Batistová, Ph.D., která nemá nyní s projektem NAKI nic společného. Metodu DRA v minulosti rovněž podepsala a stejně jako PhDr. Michal Bregant tím stvrdila svoji pozici spoluřešitelky projektu. Z projektu NAKI ale z důvodů nesouhlasu s DRA později vystoupila. Přesto dnes o tomto projektu jedná bez nás, jeho řešitelů.

4.

„Rovněž jsem o této věci opakovaně komunikoval s představiteli Federace evropských kameramanských asociací (IMAGO). Federace IMAGO přijala naše argumenty do té míry, že stáhla veškerou svou podporu iniciativě DRA, kterou tak nyní podporuje pouze velmi malá skupina jednotlivců, aniž by za nimi stála jakákoli nadnárodní organizace.“

Naše poznámka:

Nicola Mazzanti po výše popsané „schůzce“ napsal prezidentovi IMAGO poměrně arogantní dopis, podobný tomu, který nyní adresoval českému ministru kultury. Taktéž vyhrožoval, že neodmítne-li IMAGO svoji Deklaraci podporující DRA (jednohlasně odsouhlasenou na Valné hromadě IMAGO v belgickém Mons 16.2.2013 – viz příloha č. 1 tohoto dopisu), pak se s kameramany nebude žádný archivář na celém světě dále bavit! Celá záležitost byla zakončena na další Valné hromadě IMAGO v řeckých Delfách dne 26.4.2014, kde byl založen nový výbor IMAGO pro digitalizaci a autorské právo, který vydal prohlášení, že se pokusí s evropskými archiváři navázat „harmonický vztah“. Deklaraci IMAGO o DRA IMAGO nestáhl, tudíž tato Deklarace a prohlášení o vůli kameramanů ze 47 států světa podporujících DRA je stále platná (viz příloha). Nicola Mazzanti tedy opět nepíše pravdu. U nás byla tato IMAGO deklarace o DRA rovněž podpořena memorandy o porozumění či o spolupráci na projektu o DRA s Českým filmovým a televizním svazem FITES, prestižní organizací sdružující pracovníky filmového a televizního průmyslu, Nadací české bijáky, mecenášem prvních digitalizací českých filmů, Asociací filmových střihačů a střihaček a Asociací českých kameramanů, která tuto deklaraci převzala za vlastní hlasováním na Valné hromadě AČK dne 12.3.2014 v Praze. Deklaraci podpořil svým notářským zápisem i režisér Jiří Menzel.

5.

„Filmové archivy po celé Evropě realizují projekty restaurování již mnoho desetiletí, ba co víc, celý tento koncept samy vymyslely, včetně souvisejících teoretických a etických otázek. Všechny mají kvalifikované pracovníky, kteří know-how a technologie filmového restaurování dále rozvíjejí, jak činili i v minulosti a budou činit nadále. Mezi filmovými archivy je NFA jednou z předních institucí působících v této oblasti a jeho odborné zkušenosti jsou celosvětově obdivovány a uznávány.“

Naše poznámka:

Těžko uvěřit, že evropské archivy digitalizují filmy „...již mnoho desetiletí...“. První digitálně zrestaurované filmy přišly do Evropy po roce 2000 z USA. Byli to Američané, kteří jako první investovali finanční prostředky do italské digitální laboratoře L'immagine ritrovata v Boloni. Je možné, že Nicola Mazzanti tady píše o restaurování

klasických 35mm filmů na filmové podložce a nikoliv o digitálním restaurování, které neběží naplno ani deset let.

6.

„Restaurování filmů vyžaduje stejně jako restaurování jakýchkoliv jiných uměleckých artefaktů specifické dovednosti a znalosti, jimiž každý nedisponuje. Těmito dovednostmi a know-how jsou vybaveni restaurátoři filmů působící ve filmových archivech. Slyšel snad v 21. století někdo o tom, že by malby restaurovala „národní unie malířů“? Ovšemže nikoli, od toho jsou zde muzea. Proč by se tedy tatáž bláznivá myšlenka měla vztahovat na filmy? To nedává smysl.“

Naše poznámka:

Zde pan Mazzanti není informován ani o tom, že Vladimír Opěla svým rozhodnutím ředitele NFA povolal dne 20.4.2011 kameramany, aby pomohli NFA s digitalizací filmu „Marketa Lazarová“, protože takové odborníky na digitalizaci, kteří by již po „...mnoho desetiletí...“ úspěšně filmy digitalizovali NFA neměl a ani nemohl mít (viz příloha č. 2). Kameramani, kteří rozhodně neplánují převzít v evropských archivech moc, pozvání přijali a přišli obětavě NFA na pomoc. V průběhu digitalizace druhého a třetího filmu, „Hoří má panenko“ režiséra Miloše Formana a „Všichni dobří rodáci“ režiséra Vojtěcha Jasného se Vladimír Opěla snažil podpořit vznik výzkumného projektu NAKI. Že by tehdejší viceprezident FIAF a ředitel NFA nebyl obeznámen s tím, že ACE nepotřebuje pro digitalizaci a práci restaurátorů pomoc od zkušených odborníků, protože jich má po „...mnoho desetiletí...“ dost? To přece tvrdí Nicola Mazzanti ve svém dopise. V době bouřlivého technologického vývoje, kdy se hledají nové digitální postupy, nové metody práce, vznikají nové softwary? Kameramani jsou takovými odborníky, protože se stejnými nástroji vytvářejí současné digitální filmy, hledají tudíž inovativní metody, což byl důvod, proč ředitel Vladimír Opěla povolal ke spolupráci právě kameramany. Nicola Mazzanti je možná skvělým konzervátorem, ale zřejmě není odborníkem na digitalizaci a docela jistě není seznámen s realitou v České republice. Ano, výsledky digitalizace a restaurování v NFA jsou celosvětově uznávány, ale zejména proto, že na všech čtyřech digitalizacích spolupracovaly týmy kameramanů a zvukových mistrů v čele s řešiteli tehdy vznikajícího a nyní pokračujícího výzkumného projektu NAKI (František Uldrich, Miroslav Ondříček, Marek Jícha, Jiří Myslík, Jaromír Šofr, Antonín Weiser, Jiří Macák a zvukoví mistři Ivo Špalj a Pavel Rejholec). NFA nikdy tato jména v titulcích digitalizovaných filmů neuvedla. Snad proto jsou pro Nicolu Mazzantiho stále neznámá. Po výměně ředitele NFA za PhDr. Michala Breganta a po nástupu Mgr. Anny Batistové, Ph.D. do funkce ředitelky kinematografických sbírek NFA nastaly z jejich strany nepřetržitě zákulisní sabotáže projektu, které velmi ztěžují práci všem řešitelům dodnes.

Nicola Mazzanti překvapuje neznalostí, kdo „restauruje malby“. V České republice jde o speciálně – zejména na uměleckých vysokých školách (např. AVU) – vyškolené umělce, nikoli kurátory či uměnovědce nebo dokonce technické pracovníky. Nejde tudíž o jakkoliv „...bláznivou myšlenku...“, ale naopak o promyšlený a historicky odůvodněný návrh.

V České republice existuje i široce respektovaná Asociace restaurátorů. Podobně jsou organizováni i přední kameramani v Asociaci českých kameramanů. Ta se jako právnická osoba podle § 11 odstavec 5) Autorského zákona může domáhat ochrany majetkových práv autorských i po uplynutí doby jejich trvání.

7.

„Na restaurování či digitalizaci filmových děl filmové archivy vždy úzce spolupracovaly se všemi tvůrci. Je to běžná praxe a není třeba přetvářet ji v byrokratickou překážku.“

Naše poznámka:

Filmy jsou v České republice majetkem státu, tedy veřejnosti. Nepatří archivům a archivářům, ti jsou jejich placenými správci. Placenými státem za svoji činnost, která primárně slouží uchování národní paměti a kulturních památek, kterými mnoho filmů dozajista je. S tím je jistě spojena i určitá administrativa. Projekt NAKI, s nímž Nicola Mazzanti není příliš seznámen, se však pokouší vnést jistý řád a transparentnost obdobnou odpovědnosti restaurátorských týmů jako ve výtvarných oborech. Zabrání se tak byrokratickým neodborným krokům „za zavřenými dveřmi“ vedoucím k promítání zdigitalizovaných filmů v jiné podobě, v neodborně pozměněných verzích vzniklých bez souhlasu jejich autorů či zástupců autorů a bez zkušených kameramanů a zvukových mistrů. Zapojením zástupců základních tvůrčích profesí do procesu digitalizace se takové nebezpečí omezí na minimum. Archivářům a filmovým vědcům většinou potřebné umělecké vzdělání chybí.

8.

Digitalizace a restaurování filmového dědictví Evropy a jejích národů jsou úkolem zásadního významu. Jsou rovněž složité a nákladné. Není tudíž v ničem zájmu – filmových archivů, vlád ani autorů –, aby se tento úkol stal ještě složitějším a nákladnějším.“

Naše poznámka:

Opět zde Nicola Mazzanti nebyl PhDr. Michalem Bregantem seznámen s realitou v České republice a s projektem NAKI. V roce 2014 byla na digitalizaci filmu „Ostře sledované vlaky“ pokusně aplikována zkoumaná metoda DRA, která jasně prokázala finanční a časovou úsporu formou tzv. KORK VZORKOVÁNÍ, které výrazně zlevnilo výrobu výsledného digitalizátu. Vznikl tak poprvé český digitálně zrestaurovaný film, který je připraven na certifikaci DRA, jakmile bude tato metodika schválena a uvedena do praxe. Rovněž byla aplikována nová metoda restaurování zvukové stopy, kterou neprováděli „...desetiletými ověřeni odborníci z archivu...“, ale zvukový restaurátor Pavel Rejholec, profesionální zvukový mistr, řešitel projektu NAKI (AMU). Toto jsou praktické vedlejší výsledky projektu NAKI, o kterých Nicolu Mazzantiho PhDr. Michal Bregant zřejmě neinformoval. Máme za to, že s nimi neseznámil ani Vás, pane ministře. NFA si dokonce jednoznačně vymínil, aby v digitalizátu filmu Ostře sledované vlaky opět nebyli jmenovitě restaurátoři a členové expertní skupiny uvedeni v titulcích filmu a ani fakt použití metody DRA. Zřejmě proto, aby mohl ředitel NFA po celém světě šířit nepravdu, že film digitalizoval sám.

9.

„Svou špatnou koncepcí a nevhodným vymezením však návrh o DRA činí právě to: zvyšuje složitost a v důsledku toho i náklady restaurování a digitalizace. Finanční zdroje, které by měly být vynaloženy na restaurování a digitalizaci, se budou nesmyslně utrácet na schůze a zbytečné byrokratické procedury v komisích sestavených z jednotlivců, kteří v oblasti restaurování nemají žádné zkušenosti.“

Naše poznámka:

Nicola Mazzanti zde vytváří hypotetickou možnost, že by si restaurátor s patřičnou kvalifikací a renomé pozval, jak píše, „...do komise...jednotlivce, kteří v oblasti restaurování nemají žádné zkušenosti...“. Takový „restaurátor“ by o svoji prestiž brzy přišel, odborná veřejnost by se proti němu rychle vymezila a ztratil by její podporu. Veřejnost je, jak je psáno výše, základem existence filmových archivů. Tvrzení o nákladech za „schůze“ a „zbytečné byrokratické procedury“ jsou zcela neopodstatněné. Autoři (režiséři, kameramani, zvukoví mistři) jsou poslední, kteří by se radovali z byrokracie a schůzování, to pan Mazzanti neví?

10.

„Návrh kromě toho odmítá uznat vklad ostatních kategorií tvůrců – proč by se mělo jednat pouze o kameramany, proč ne také o scénáristy, režiséry, hudebníky, herce, návrháře kostýmů či animátory? Jednání komisi budou nekonečná, neustále budou soupeřit mezi sebou, jak se v byrokratickém prostředí děje až příliš často.“

Naše poznámka:

Zde Nicola Mazzanti překvapivě prokazuje, jak sám málo ví o filmové tvorbě. Restaurování malby portrétu se samozřejmě nebude účastnit portrétovaná osoba, protože nerozumí malířství a ani dané restaurátorské profesi. Herci a herečky jsou podle Nicoly Mazzantiho naopak důležití. Nicola Mazzanti je proti byrokracii „...komisi...“, ale sám navrhuje naprosto bizarní seskupení jakýchsi pamětníků, kteří si možná vzpomenou, jak scénárista psal scénář a přitom se sešel s filmovou herečkou, která ve filmu poté hrála, a jak si povídal s hudebním skladatelem. Tady Nicola Mazzanti sestupuje o několik pater níže a přestává být pro další odborný diskurz nad problémy digitalizace a restaurování filmů partnerem. Projekt NAKI nenavrhuje „...byrokratickou komisi...“, ale malou expertní restaurátorskou skupinu, vedenou restaurátorem se státní licencí (NFA zatím žádného takového nemá), jenž vede odborně restaurování, a má k dispozici členy expertní komise, v níž jsou mimo kurátorů, historiků, technologů a – dle potřeby a svobodného rozhodnutí restaurátora další profese – také mandatorně přítomní experti tří nejdůležitějších profesí², a to kameramana, zvukového mistra a režiséra jako autora filmu. Restauruje se totiž hlavně obraz, zvuk a úplnost filmového díla s uchováním jeho autenticity. Nikoliv herecký výkon, scénář, nebo hudební skladba. Tyto složky jsou již přítomné jako součásti obrazu a zvuku filmu. Experti nemusí být členy žádného spolku, ale musí být potvrzeni danými profesními asociacemi, což je důležité pro finální autorizaci DRA. To je otázka jednoho setkání, které se jmenuje SESTAVENÍ EXPERTNÍ SKUPINY. Zde není žádný prostor pro chaos a žádná nadbytečná byrokracie. Restaurátor bude odpovědný státní autoritě, která ručí veřejnosti za jeho kvalitu (udělením restaurátorské licence). Tedy model, který není nový, ale který chtějí řešitelé NAKI částečně převzít z výtvarných oborů a aplikovat na digitální restaurování filmů.

11.

„Skutečně chceme vytvořit systém, kde pro každý z tisícovek filmů, jež vyžadují naši pozornost, bude nutné sestavit dvacetičlennou byrokratickou komisi? Říkám to nerad, ale zní to jako noční můra z minulosti, u níž jsme si přáli, aby zmizela jednou provždy.“

Naše poznámka:

Znalost dopisu, který Nicola Mazzanti vloni sepsal proti aktivitě IMAGO, (kde nás nazývá „...Soviet-era bureaucracy...“), nám umožňuje dešifrovat tento odstavec jako připomenutí, že Češi jsou bývalí komunisté, kteří často rádi „byrokraticky schůzovali v komisích“, o čemž si Nicola Mazzanti „...přeje, aby zmizelo jednou provždy...“. Snad lze jen dodat že Italové zase bývali fašisté a my Češi bychom jim to jistě nepřipomínali argumentací v dopise psaném např. ministrovi kultury Itálie. Nicola Mazzanti se zřejmě cítí snad největším odborníkem na digitalizaci filmů na světě, ale i tak by mu prospělo více respektu vůči skutečným tvůrcům filmů – režisérům, kameramanům či zvukovým mistrům a dalším. Zřejmě si ani neuvědomuje, že díky jejich práci má dnes svoji profesi. Jinak by tak hrubě neútočil na tým zkušených českých výzkumných pracovníků AMU, světoznámé vysoké školy zaměřené na performativní umění. Nedostatek pokory pana Mazzantiho jej poškozuje i odborně, vždyť mezi jím napadenými kameramany je mj. i prof. Jaromír Šofr, který v době, kdy byl pan Mazzanti miminko, vytvářel zásadní filmy československé poválečné kinematografie (např. „Ať žije republika“ či „O slavnosti a

hostech“). Kdo tedy, Šofr nebo Mazzanti, asi ví o filmu, negativech, expozici, laboratorním zpracování, číslování, kopírování atd. apod. víc? Nic proti mladé krvi, ale

² Filmoví vědci a kurátoři často netuší, proč jsou tyto tři profese při realizaci celovečerního filmu skutečně nejdůležitější, což svědčí o jejich značném odtržení od filmového produkce.

slušnost, studium a respekt by i ambiciózním padesátníkům možná otevřely i jiné obzory.

Je třeba dodat, že metoda DRA nenavrhuje provádět tuto digitalizaci plošně u všech filmů, ale jen u pečlivě vybraných filmů, které mají dostatečný umělecký nebo historický potenciál, jsou pro takové restaurování vybrány, protože stojí za to investovat do vzniku jejich nového co nejkvalitnějšího digitálního zdroje, kterým je právě DRA. Tedy nikoliv „...tisícovky..., ...dvacetičlenných byrokratických komisí...“, ale promyšlená, poctivá a cílevědomá práce odborníků, kteří pečují o zachování kulturního odkazu národní kinematografie.

12.

„Uvedu ještě, že jsem měl možnost přečíst si některé z materiálů, které zastánci DRA označují za „technickou dokumentaci“. Musím konstatovat, že z hlediska seriózního výzkumu v oblasti technologii restaurování filmů příliš nedávají smysl. V náležitém odborném recenzním řízení by nikdy neobstály. Jedná se o pouhé „politické pamflety“ napsané se záměrem obhájit jasně definované skryté zájmy.“

Naše poznámka:

Řešitele výzkumného projektu NAKI zde Nicola Mazzanti zase neuvádí, zřejmě hovoří obecně o „...zastáncích DRA...“. Kdoví koho tím asi myslí. Důležité je, o jaké „technické dokumentaci“ píše, neboť žádnou takovou řešitelé projektu NAKI nikdy nevydali. Dokonce ani materiál „Digitálně restaurovaný autorizát – DRA, teorie s poznámkami“ neexistuje zatím v angličtině, neboť jde o pracovní text. Pan Mazzanti jej tedy nemohl číst, zřejmě zná obsah jen převyprávěný. Nebo si plete projekt NAKI s jinou iniciativou, nám ale neznámou, protože zmíněný text naší teorie DRA zcela jistě není žádným „...politickým pamfletem...“. O čem tedy píše Nicola Mazzanti? To netušíme. Rovněž nám není známo, co myslí Nicola Mazzanti, když poukazuje na naše „...jasně definované skryté zájmy...“. Zájmy mohou být buďto jasně definované a nebo skryté. Řešitelé NAKI (AMU) žádné takové skryté zájmy nemají, jejich cíle jsou jasně definovány řešením nezávislého aplikovaného výzkumu v oblasti digitálního restaurování na profesionální odborné úrovni.

13.

„Návrh týkající se DRA závažným způsobem zbrzdí probíhající činnost v oblasti digitalizace a restaurování. Bude mít nepřímý negativní dopad na naši kulturu a naše tvůrčí odvětví. Poškodí autory i tvůrce tím, že neumožní účinné restaurování jejich děl. Ve skutečnosti je navržen tak, aby sloužil pouze malé skupině jednotlivců, kteří se zoufale chtějí stát byrokraty a získat moc, jakou by nikdy neměli mít.“

Naše poznámka:

Tento odstavec dopisu Nicololy Mazzantiho je velmi závažný. Nicola Mazzanti zde píše o „tvůrčím odvětví“, čímž jako reprezentant evropských archivů má na mysli zřejmě jakési tvůrce-archiváře, „tvůrčí odvětví archivářství“. To dokládá další větou, když rozděluje autory a tvůrce, když tvrdí: „...Poškodí autory i tvůrce...“. Jde tady o přiznání se k údajné archivářské moci, kterou zmiňuje v závěru dopisu. Kdo je tvůrcem mimo autory filmů? Co opravňuje archiváře rozhodovat zcela samostatně v rámci „... jejich tvůrčího odvětví...“? Proto tak zásadním způsobem odmítá odborný dohled například Expertní skupiny podle DRA? Proti tomuto přiznání podstaty Mazzantiho záměrů budou všichni skuteční autoři filmových děl důrazně protestovat a domáhat se základního práva ustanoveného Bernskou úmluvou o ochraně literárních a uměleckých děl ze dne 9.9.1886, která se promítá do znění mnohých evropských autorských zákonů

včetně českého. Nejde tedy Nicolu Mazzantimu a PhDr. Michalu Bregantovi spíš o nekontrolovatelnou MOC TVŮRČÍCH ARCHIVÁŘŮ? Bez metodiky = bez kontroly?

14.

„Z výše uvedených důvodů je proto naše sdružení stejně jako všichni evropští archiváři proti návrhu o DRA. Návrhu, který – a na tom trvám – nepodporuje nikdo kromě samotných jeho autorů.“

Naše poznámka:

Nicola Mazzanti má jistě plné právo nepodporovat DRA, ale neměl by psát neslušné a denunciační dopisy. PhDr. Michal Bregant a Nicola Mazzanti přicházejí s pozoruhodnou snahou, aby nikdo jiný nesměl uskutečňovat výzkum na téma digitalizace a digitálního restaurování filmů než oni sami. Proč chce Nicola Mazzanti a jeho organizace ACE řídit svým politickým nátlakem výzkum v České republice? Otázkou ale zůstává, zda je pravdivé tvrzení Nicoloy Mazzantiho, že jsou v tomto názoru evropští archiváři opravdu takto jednotní. Máme za to, že nikoliv. Dokládají to pozvánky a úspěšně realizované prezentace metody DRA a výzkumného projektu NAKI, na které jsme byli pozváni a které se odehrály na půdě evropských archivů jako například tyto prezentace metody DRA:

- dne 15.2.2013 v Cinémathèque Royale v Bruselu (Belgie);
- dne 4.7.2013 v Cineteca di Bologna, Sala Cervi na Filmovém festivalu Il Cinema Ritrovato (Itálie);
- dne 7.9.2013 v Norwegian Film Institute na Oslo Digital Cinema Conference (Norsko);
- dne 11.11.2013 na 15. česko-slovenské filmologické konferenci v Krpáčově, Slovenský filmový ústav (Slovensko).

Je nezpochybnitelným faktem, že některé evropské archivy přímo využívají práci kameramanů a zvukových mistrů při digitálním restaurování, například archivy ve Španělsku, Norsku, Dánsku, Slovensku a Francii. Všude tam dokonce pracují kameramani a zvukoví mistři v rolích restaurátorů. Jako by to pánové Mazzanti a Bregant nevěděli? Spíše se tedy jedná o neuváženou iniciativu autoritativního a samolibého Nicoloy Mazzantiho, o níž velká část „archivářů“, jejichž jménem vystupuje, zřejmě ani nemá tušení.

15.

„Musím přiznat, že já ani mí kolegové z ACE jsme některými velice nepříznivými důsledky, jež by přijetí návrhu o DRA v České republice mělo, velice vážně znepokojeni. Dovoluji si Vás na ně upozornit:

-jakožto společenství archivářů se musíme proti návrhu vymezit co nejdůrazněji, abychom zabránili tomu, že se stane precedentem pro další země,

-budeme nuceni usilovat o zásah evropských orgánů,

-všechny české filmové instituce se v rámci archivářské komunity ocitnou v izolaci a nebude možná vůbec žádná další spolupráce.

Omlouvám se, že Vás připravuji o čas, jsem si však jist, že znepokojení všech evropských filmových archivů, které stojí za NFA, jeho vysoce kvalifikovanými pracovníky a panem Bregantem, a naše obavy z možného schválení tak špatně koncipovaného návrhu pochopíte.

*S hlubokou úctou a vřelým pozdravem
Nicola Mazzanti “*

Naše poznámka:

Je na adresátovi dopisu Nicoloy Mazzantiho, na Vás pane ministře, zda budete naslouchat jeho pomlouvám a výhrůžkám, dopisu, v němž zcela absentují výrazy kvalita či autorskoprávní respekt, či podpoříte český výzkum oborníků, který již čtyřikrát (byť

většinou ze strany NFA zatajeně) přispěli k podpoře české filmové kultury tím, že pomohli zdigitalizovat a zrestaurovat filmy „Marketa Lazarová“, „Hoří má panenko“, „Všichni dobří rodáci“ a „Ostře sledované vlaky“ v nejvyšší dosažitelné kvalitě. Jsou to české filmy, které vznikaly v nešťastné době, kdy ideologie a chudoba československého

státu neumožňovala filmařům používat standardní filmovou technologii, jakou měli k dispozici kolegové jinde ve světě. Proto jsme v zahraničí v odborných archivářských kruzích nazýváni jako tzv.: „ORWO region“, území, kde se natáčelo na východoněmecký filmový materiál nevalné kvality, jehož zvládnutí je právě oním charakteristickým českým kameramanským a zvukařským know-how, o kterém Nicola Mazzanti a zřejmě ani PhDr. Michal Bregant vědí jen málo nebo spíš nic. Českou kulturu již v minulosti opakovaně proslavili čeští autoři filmů a teprve po nich archiváři. Je proto nutné, aby se české filmy restaurovaly doma, v České republice, pod dohledem českých restaurátorů spolu s českými experty – historiky, režiséry, kameramany a zvukovými mistry. Dokud nebude mít Česká republika vlastního kvalitního digitálního restaurátora, který si vybuduje prestiž u odborné veřejnosti, může, bohužel, digitalizace českých filmů probíhat pomaleji.

Na závěr si musíme položit otázku, proč Nicola Mazzanti takto urputně brojí proti našemu výzkumu, brojí-li proti němu? A proč tak náhle změnil názor i PhDr. Michal Bregant, když projekt, který ničemu nechce škodit, původně NFA spoluzakládal? Zákonitě se nyní jako řešitelé AMU cítíme být, mírně řečeno, podvedeni a současně cítíme ohrožení českých zájmů v oblasti archivnictví a zpřístupňování českých kinematografických děl, které možná souvisí s vývozem archiválií a jejich digitalizací mimo území České republiky. Doporučujeme Vaší pozornosti, vážený pane ministře, již uveřejněnou koncepci NFA, kde se mj. uvádí, že bude NFA digitalizovat a zpřístupňovat staré české filmy v zastaralých a nekvalitních formátech HD, což by znamenalo nejen plýtvání penězi, ale též degradaci dobrého jména kinematografie, má-li se tak za film vydávat něco, co ho jen vzdáleně připomíná.

PRÁCE S ORIGINÁLNÍM NEGATIVEM PŘI DIGITÁLNÍM RESTAUROVÁNÍ FILMŮ JE ZÁKLADNÍ PODMÍNKOU PRO DOKONALOST VÝSLEDKU.

PŘEDSTAVA KVALIT TAKOVÉHO ARCHIVÁŘE, JENŽ BEZPEČNÉ VÍ, CO S NEGATIVEM OBRAZU A ZÁZNAMEM ZVUKU, KTERÉ V ZÁJMU KONCEPTU DÍLA VYTVOŘIL NĚKDO JINÝ, TEDY AUTOR OBRAZU A AUTOR ZVUKU, JE ÚČELOVĚ CHIMÉRIČKÁ.

KAMERAMANI A ZVUKOVÍ MISTŘI SE PŘIROZENĚ ZAJÍMAJÍ O METODIKU DIGITÁLNÍHO RESTAUROVÁNÍ DRA FILMŮ PROTO, ŽE NIC NA FILMOVÉM DÍLE NENÍ TRADIČNÍM PŘÍSTUPEM ARCHIVÁŘŮ OHROŽENO NATOLIK JAKO TO, CO VYTVOŘIL KAMERAMAN A ZVUKOVÝ MISTR.

Vážený pane ministře, posíláme Vám zároveň Deklaraci IMAGO o DRA (Příloha č. 1) a první pověřovací listinu prof. Jiřího Myslíka (Příloha č. 2) a prosíme Vás o schůzku s Vámi.

Za celý tým řešitelů NAKI AMU č. DF13P01OVV006

prof. MgA. Marek Jícha
prof. Mgr. Jiří Myslík
prof. MgA. Jaromír Šofr
prof. MgA. Jiří Macák
doc. MgA. Ivo Mathé
doc. MgA. Antonín Weiser
prof. Mgr. Josef Pecák, CSc.
MgA. Miloslav Novák, DiS.
doc. Mgr. Petr Páta, Ph.D.
Ing. Karel Fliegel, Ph.D.

V Praze dne 21.8.2014